

Záhadný kámen

Do základů Národního divadla v Praze byly při jeho stavbě dovezeny základní kameny z nejrůznějších částí naší vlasti. Většinou šlo o různá památná místa naší národní historie. Jedním z nejtajemnějších mezi základními kameny je zřejmě kámen z Kozákova, který však prý dnes již v základech není. Víme o něm z ojedinělých a většinou jen kusých zpráv.

Nejstarší písemná zmínka o něm je z roku 1896, která za iniciátory daru základního kamene z Kozákova pokládá semilského rodáka Dr. Františka Ladislava Riegra a Josefa Wenziga, Smetanova libretistu, který prožíval poslední plodná léta svého života právě u nás v Turnově a zde také v roce 1876 zemřel. Samotný Kozákov se svými vzácnými kameny jej nesmírně zajímal.

Pozdější zmínka z roku 1918 naznačuje podobu kamene, další z roku 1924 uvádí jeho umístění v základové zdi budovy ND. Poslední zpráva z roku 1948 už jen suše konstatuje, že kozákovský kámen byl časem natolik porušen, že musel být ze zdiva odstraněn a uložen do Národního muzea. Zde se ho však už nepodařilo nalézt a také další rozsáhlá pátrání byla prakticky bezvýsledná.

Jen z další zmínky v regionálním časopise „Od Ještěda k Troskám“ z roku 1922 lze usuzovat, že kámen byl vytvořen zvláštním načervenalým pískovcem a že byl vylomen z lomu v kozákovské pískovcové kře na severozápadním úbočí Kozákova, asi v místech, kde se dodnes říká „Na lomech“. Je to poblíž silnice, která vede z nedalekého Vesce do vesničky Prackova.

Z těchto míst se totiž vozil před mnoha léty nalámaný pískovec jako stavební materiál např. na stavbu mariánského kostela v Turnově, na velkou stavbu radostínského mlýna, na sychrovský viadukt a tunel, ale i na další velké a značně vzdálené stavby té doby.

Není však nic známo o tom, jak byl kámen z Kozákova do Prahy dopraven, kdo jej tam odvezl nebo co se přitom sběhlo. Snad ještě pátrání v budoucnu ukáže, jaký byl vlastně osud základního kamene ND, který měl pocházet od nás z Kozákova. Jistě bude zajímavé počkat si na to, co se s tímto kamenem vlastně stalo po jeho vybourání ze základové zdi ND, když se jej

Záhadný kámen

Napsal Milan Mlejnek

nepodařilo nalézt v Národním muzeu, kam měl být údajně uložen.

Zástupci jedné z podkozákovských obcí - z Radostné pod Kozákovem - měli tu čest zúčastnit se znovuotevření historického Národního divadla v roce 1983, a to právě proto, že také z Kozákova pocházel jeden ze základních kamenů - kámen zatím záhadný a tajemný.